



ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ФОНДАЦИЯ „ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ НА МЕДИИТЕ“ ЗА 2023 Г.

PIONEERING ANTI-SLAPP TRAINING FOR FREEDOM OF EXPRESSION (PATFOX)



Център за развитие на медиите започна работата по Anti-SLAPP обучения в рамките на европейска инициатива Pioneering Anti-SLAPP Training for Freedom of Expression (PATFox), в която участват 11 държави-членки на ЕС през 2022 г. и 2023 г.

Неправомерни съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността (наричани обикновено и „стратегически съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността“) (SLAPP) са нарастваща заплаха за свободата на изразяване в целия Европейски съюз, предназначени да изплашат журналистите и защитниците на правата на човека и да ограничат публичния дебат. Общоевропейският консорциум Pioneering Anti-SLAPP Training for Freedom of Expression (PATFox) цели да отговори на тази нужда, като създаде първата в Европа учебна програма за борба с SLAPP и да осигури обучение на юристи в 11 държави-членки на ЕС.

Център за развитие на медиите проведе **поредица от обучения за адвокати „Стратегически съдебни дела срещу участието на обществеността“** в София на 12 януари 2023 и 6 октомври 2023 в център SOHO и разглежда **SLAPP или съдебни дела, насочени към ограничаване на общественото участие в България** в рамките на европейска инициатива [Pioneering Anti-SLAPP Training for Freedom of Expression \(PATFox\)](#), в която участват 11 държави-членки на ЕС.

Описание:

Анти-SLAPP обученията (PATFox) се стремят да подпомогнат българските адвокати да защитават журналисти и медийни организации, неправителствени организации и активисти срещу компании и правителствени фигури, които използват закони, за да възпрепятстват легитимната критика.

Цел на обученията:

- Да подобрят знанията за SLAPP
- Да повишат осведомеността сред адвокатите относно текущите законодателни предложения на ЕС относно SLAPP и политическите дискусии по темата
- Да повишат уменията на участниците за работа по SLAPP случаи, SLAPP защитата и аргументацията в съда.

Обученията бяха насочени към:

- Юридически съветници и адвокати в България, които са имали опит в защитата по SLAPP дела и всички, които се интересуват да научат повече по тази тема.

Център за развитие на медиите и [ELSA Bulgaria](https://elsa-bulgaria.org/) организираха **и 2 публични лекции на тема anti-SLAPP** на 17.05.2024 и 31.05.2024 г. в Софийски университет “Св. Климент Охридски”.



МОНИТОРИНГ И АНАЛИЗ НА МЕДИЙНОТО ОТРАЗЯВАНЕ НА ПРИЕМАНЕТО НА ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЦАТА, ПОДАВАЩИ СИГНАЛИ ИЛИ ПУБЛИЧНО ОПОВЕСТЯВАЩИ ИНФОРМАЦИЯ ЗА НАРУШЕНИЯ, С КОЙТО СЕ ВЪВЕЖДАТ ИЗИСКВАНИЯТА НА ДИРЕКТИВА (ЕС) 2019/1937, ИЗВЕСТНА КАТО WHISTLEBLOWER DIRECTIVE



Център за развитие на медиите проведе мониторинг и анализ на медийното отразяване на приемането на Закон за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, с който се въвеждат изискванията на Директива (ЕС) 2019/1937, известна като Whistleblower Directive.

Проучването бе част от работата на Център за развитие на медиите като член на международната организация COALITION ON WHISTLEBLOWERS PROTECTION и в сътрудничество с международната организация Center for the Study of Democracy and Government.

България забави транспонирането в националното законодателство на Директива (ЕС) 2019/1937 на ЕС за защита на лицата, подаващи сигнали за нередности и просрочи крайния срок, който беше 17 декември 2021 г. [Законът за защита на лицата, подаващи сигнали за нередности или публично оповестяващи информация за нарушения](#), беше приет на 27 януари 2023 г. Това приемане беше предшествано от множество колебания в поведението на всички политически партии в националния парламент.

Законът е обнародван в Държавен вестник, брой № 11 от 2 февруари 2023 г. и влиза в сила на 4 май 2023 г. за всички задължени лица, с изключение на разпоредбите, установяващи задължения за работодателите в частния сектор, които имат между 50 и 249 работници или служители, които ще се прилагат от 17 декември 2023 г.

На 5 октомври 2023 парламентът прие на второ четене промени в Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения.

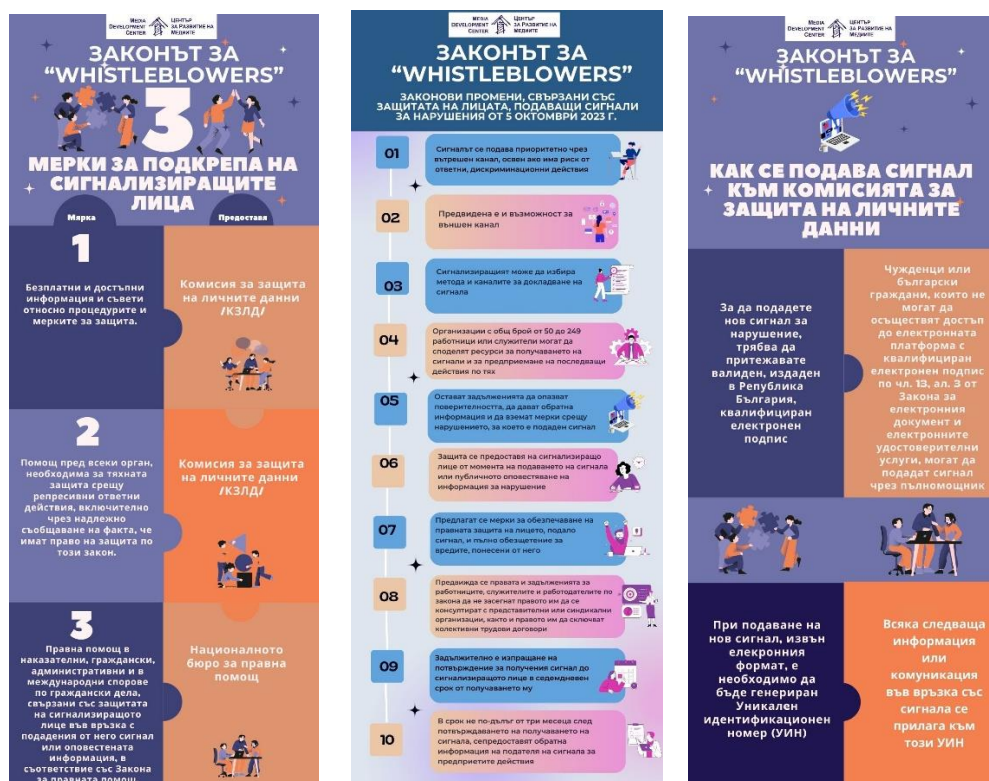
Медийното отразяване на проекта беше най-видимо на 20 януари 2023 г., когато законът беше гласуван в парламентарната Комисия по правни въпроси на 27 януари 2023 г. и когато Народното събрание гласува закона.

Медиите публикуваха кратки новини за процеса на приемане на закона. Повечето от новините привлякоха много ниска читателска аудитория и изобщо не мотивираха последващи коментари. Единственият коментар в една от публикациите дори не е свързан с темата.

Мониторингът обхваща периода януари 2023 г. – февруари 2023 г. Общото впечатление е, че отразяването на темата е умерено и може да бъде разпределено в пет основни сегмента:

1. Специализирано отразяване – предимно на уебстраници на адвокатски кантори – 21 броя
2. Уеб страници на НПО – 1 броя
3. Общи и специализирани медии – 18 броя
4. Обявени публични събития и дебати по темата – 7 броя
5. Корпоративни уебстраници – 2 броя

За анализирания период са регистрирани общо 49 публикации.



ЗАКОНЪТ ЗА "WHISTLEBLOWERS"

3 МЕРКИ ЗА ПОДКРЕПА НА СИГНАЛИЗИРАЩЕ ЛИЦЕ

1 Безплатни и достъпни информации и съвети относно процедурите и мерките за защита.

2 Помощ пред всеки орган, необходима за тяхната защита срещу репресивни действия, включително чрез надлежно съобщаване на факта, че имат право на защита по този закон.

3 Правна помощ в наказателни, граждански, административни и в международни спорове по граждански дела, свързани със защитата на сигнализиращото лице във връзка с подадения от него сигнал или оповестената информация, в съответствие със Закона за правната помощ.

Комисия за защита на личните данни (КЗЛД)

Комисия за защита на личните данни (КЗЛД)

Националното бюро за правна помощ

ЗАКОНЪТ ЗА "WHISTLEBLOWERS"

ЗАКОНОВИ ПРОМЕНИ, СВЪРЗАНИ СЪС ЗАЩИТАТА НА ЛИЦАТА, ПОДАВАЩИ СИГНАЛИ ЗА НАРУШЕНИЯ ОТ 5 ОКТОМВРИ 2023 Г.

- 01 Сигналът се подава приоритетно чрез вътрешен канал, освен ако има риск от отплати, дискриминационни действия
- 02 Предвидена е и възможност за външен канал
- 03 Сигнализиращият може да избира метода и канала за докладване на сигнала
- 04 Организации с общ брой от 50 до 249 работници или служители могат да споделят ресурси за получаването на сигнали и за предприемане на последващи действия по тях
- 05 Относителните възможности да отплати поверливостта, да дават обратна информация и да вземат мерки срещу нарушението, за които е подаден сигнал
- 06 Защита се предоставя на сигнализиращо лице от момента на подаването на сигнала или публичното оповестяване на информацията за нарушение
- 07 Предлагат се мерки за обезпечаване на правната защита на лицето, подадо сигнал, и тълкуване обществено за вредите, понесени от него
- 08 Предишната се правна и задълженията за работниците, служителите и работодателите по закона да не засягат правото им да се консултират с представителни или синдикални организации, както и правото им да сключват колективни трудови договори
- 09 Задължително е изпращане на уведомление за получаване на сигнал до сигнализиращото лице в съвместим срок от получаването му
- 10 В срок не по-дълъг от три месеца след получаването на получаването на сигнала, се предоставя обратна информация на подавателя на сигнала за предприетите действия

ЗАКОНЪТ ЗА "WHISTLEBLOWERS"

КАК СЕ ПОДАВА СИГНАЛ КЪМ КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

За да подадете нов сигнал за нарушение, трябва да притежавате валиден, издаден в Република България, квалифициран електронен подпис

Чужденци или български граждани, които не могат да осъществят достъп до електронната платформа с квалифициран електронен подпис по чл. 13, ал. 3 от Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги, могат да подадат сигнал чрез пълномощник

При подаване на нов сигнал, извън електронния формат, е необходимо да бъде генериран Уникален идентификационен номер (УИН)

Всяка следваща информация или комуникация във връзка със сигнала се прилага към този УИН



„ИСТОРИИ ЗА ДОБРОТО“ - ИНИЦИАТИВА НАСОЧЕНА ИЗЦЯЛО КЪМ ПОПУЛЯРИЗИРАНЕТО НА РАБОТАТА НА НПО-ТАТА В БЪЛГАРИЯ



Център за развитие на медиите в партньорство с Фондация „Офф медия“ изпълнява проект „Истории за доброто“, изпълняван с финансова подкрепа, предоставена от Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Истории за доброто“ е да запълни дефицитите, свързани с недостатъчната информираност за дейността на НПО-тата, за техните практики и успешни истории“.

Инициативата „Истории за доброто“ е насочена изцяло към популяризирането на работата на НПО-тата в България и OFFNews се ангажира да подпомогне по-доброто им представяне в медийна среда и да си партнира с всички заинтересовани организации.

УЧАСТИЯ НА ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ НА МЕДИИТЕ В МЕЖДУНАРОДНИ И НАЦИОНАЛНИ СЪБИТИЯ

На 28 февруари 2023 г. Яна Пеловска, управител на ЦРМ, беше участник в международна среща на тема Anti-SLAPP в Европейския парламент, където представителите на ЕП чуха първите идеи от съфинансирания от ЕС проект PATFox, който разработи първата анти-SLAPP учебна програма в Европа и организира обучение за юристи в 11 държави-членки на ЕС.

Домакин бе председателят на комисията LIBE Хуан Фернандо Лопес Агилар, член на Европейския парламент. Изказа се и учителят на PATFox Ваня Юрич и професор Джъстин Борг-Бартет от Anti-SLAPP Hub на университета в Абърдийн – и двамата членове на експертната група на Европейската комисия по SLAPPs – заедно с Bettina Behrend от Rettet den Regenwald.

Тази първоначална дискусия бе последвана от поредица от кръгли маси, обединяващи тези, които са пряко ангажирани в обучението в 11-те държави по проекта - България, Хърватия, Кипър, Германия, Унгария, Малта, Полша, Румъния, Словакия, Словения и Испания - което включва някои от тези с най-острите проблеми на SLAPP в ЕС.



Яна Пеловска

Управител

Фондация „Център за развитие на медиите“